

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Harçlar Kanunu, Katma Değer Vergisi Kanunu ve Gümrük Kanununda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifim gerekçesiyle birlikte ektedir.

Gereğini saygılarımla arz ederim. (03/12/2021)

Av. Saliha Sera Kadıoğlu Sütü
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	-Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor -Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih: 3 Aralık 2021	Esas No: 2/3990

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
0 3 Aralık 2021
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
0 3 Aralık 2021
No: 922727
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

Türkiye üniversitelerinin her geçen gün bilim ve teknoloji üretmekten uzaklaşmakta olduğu, dünya üniversiteleriyle rekabet gücünü yitirdiği görülmektedir.

2003 yılından bu yana açılan 75'i devlet, 57'si vakıf olmak üzere toplamda 132 üniversite ve bu üniversitelerde okuyan milyonlarca öğrenci sadece niceliksel bir artış yaratmış olmakla birlikte, üniversitelerimizin uluslararası derecelendirme kuruluşlarının listelerinde gittikçe gerileyerek bilim ve teknoloji üretmekten uzaklaşması ülkemizden yurt dışına nitelikli göç sorununu besleyen bir faktör olarak ön plana çıkmaktadır.

Üniversitelerimizin ve bilim insanlarımızın nitelikli bilgi üretimini teşvik için akademik özgürlük ve bilimsel özerkliğin kendisi kadar, araştırma desteklerinin artırılması da çok önemlidir. Bugün esas olarak Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) tarafından sunulan bilimsel ve teknolojik araştırmalara ilişkin destek programlarının bütçeleri incelendiğinde ve bu bütçeler yurtdışındaki kurumlarla kıyaslandığında, Türkiye üniversitelerinin ve bilim insanlarının dünya üniversiteleri karşısındaki süregiden gerilemesinin nedenleri kolayca anlaşılabilir.

TÜBİTAK tarafından sunulan destek programları halihazırda yetersizken, döviz krizi ve enflasyon bağlamında Türkiye ekonomisindeki kötüye gidiş, sunulan destekleri bütçütün anlamsızlaştırmaktadır. Örneğin, 2004 yılında TÜBİTAK tarafından 1001-Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Projelerini Destekleme Programı kapsamında verilen desteğin tavanı 360 bin Türk lirası ortalama olarak 250.000 Amerikan doları civarına denk gelmekteyken, 2021 yılına geldiğimizde verilen desteğin tavanı 720 bin Türk Lirası, yaklaşık 75 bin Amerikan Dolarına tekabül etmektedir. Bir karşılaştırma olması açısından, TÜBİTAK 1001 Destek Programı gibi, Amerika'da National Institutes of Health (NIH) tarafından sunulan RO1 kodlu standart destek programının ortalama miktarı 500 bin Amerikan Dolarıdır. Yani, Türkiye'de verilen tavan destek, ABD'de verilen ortalama desteğin ancak yüzde 15'ine tekabül etmektedir. Enflasyon da hesaba katıldığında sunulan desteğin giderek azaldığı bu vahim tabloda araştırmacılarımız, TÜBİTAK tarafından sağlanan destek bütçeleriyle yapılan alımlarda ürüne göre değişmekle birlikte %8 ila %18 arasında KDV ödemektedir. Bir diğer deyişle, TÜBİTAK tarafından verilen desteğin %8 ila 18'i vergi olarak geri alınmaktadır. Tüm bu sebeplerle, halihazırda akademideki neoliberalleşmenin önemli gösterenlerinden biri olan performans kriterleri dolayısıyla nicelik yönünden yayın yapma baskısı altında bilim insanlarımızın ve üniversitelerimizin, bilimsel bilgi ve teknoloji üretmek için gerekli maddi olanaklardan yoksun kaldığı, dünya üniversiteleriyle rekabet gücünü yitirdiği, sonuç olarak da Türkiye'den bilim insanlarının ve genç araştırmacıların yurt dışına göçünün arttığı görülmektedir.

Ülkemizin kalkınması ve yurttaşlarımızın refahı için akademik ve bilimsel faaliyetlerin desteklenmesini olmazsa olmaz olarak gören Türkiye İşçi Partisi olarak,

TÜBİTAK ve diğer kamu kurum ve kuruluşları aracılığıyla desteklenen bilimsel ve teknolojik araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde kullanılmak üzere yurtiçi ve/veya yurtdışından temin edilen makine, alet, cihaz, ecza, malzeme ve yayınlar ile bağış yoluyla yurt içinden ve/veya yurt dışından edinilen aynı cins malzemelerin gümrük vergisi, katma değer vergisi ve diğer vergi,

resim, fon ve harçlar dahil olmak üzere her türlü vergi ve harçtan muaf olmasına ilişkin ekteki yasa teklifi sunuyoruz.

Bu teklifin, üniversitelerimizin ve bilim insanlarımızın uluslararası düzeyde bilimsel bilgi ve teknoloji üretimi için kesinlikle yeterli olmadığıın altını çizmekle birlikte; bu düzenleme ivedilikle hayata geçirildiği takdirde araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin bütçelerine hatırı sayılır bir katkı sunulmuş olacaktır. Türk Lirasının değersizleşmesi ile birlikte bilimsel malzeme fiyatlarındaki enflasyon dolayısıyla da yaşanan ve pek çok araştırmanın tamamlanmasında güçlüklereden neden olan ekonomik sıkıntıların bir nebze aşılması sağlanacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile bilim insanların yaptıkları araştırmalarda karşılaştıkları maddi sorunların hafifletilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Madde ile bilim insanların araştırma ve geliştirmeye yönelik çalışmalarında kullandıkları her türlü araç- gereç ve malzemenin katma değeri vergisinde muaf tutularak, bilimsel çalışmalar için harcanan bütçenin artırılması amaçlanmaktadır.

MADDE 3- Madde ile bilim insanların çalışmalarında kullanmak üzere yurt dışından getirilen her türlü araç gereç ve malzemenin gümrük vergisinden muaf tutularak bilimsel bilgi ve teknoloji üretimi önündeki maddi engellerin azaltılması amaçlanmaktadır.

MADDE 4- Yürürlük maddesidir.

MADDE 5- Yürütme maddesidir.

HARÇLAR KANUNU, KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU VE GÜMRÜK KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun 123 üncü maddesine on ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) ve diğer kamu kurum ve kuruluşları aracılığıyla desteklenen bilimsel ve teknolojik araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde kullanılan makine, alet, cihaz, ecza, malzeme ve yayınların ithaline ve alım-satımına yönelik işlemler bu Kanunda yazılı harçlardan müstesnadır.”

MADDE 2- 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 17 nci maddesinin (4) numaralı fıkrasına (u) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiştir.

“ü) Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) ve diğer kamu kurum ve kuruluşları aracılığıyla desteklenen bilimsel ve teknolojik araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde kullanılan makine, alet, cihaz, ecza, malzeme ve yayınların teslimi ve bunlara yönelik hizmetler,”

MADDE 3- 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanununun 167 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“13. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) ve diğer kamu kurum ve kuruluşları aracılığıyla desteklenen bilimsel ve teknolojik araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde kullanılan makine, alet, cihaz, ecza, malzeme ve yayınlar.”

MADDE 4- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.